

ESPOOCULT-TIETOKORTTI 1

Kulttuuri ja kaupunkikehitys

”Kulttuuri on kommunikaatiota, kulttuuri on tapa elää ja käyttäytyä. Kulttuuri ja taide rakentavat ihmisen identiteettiä koko elämän ajan. Kaikilla on oikeus kulttuuriin. Kaupunkikulttuuri edistää moninaisuutta ja kestäväää elämäntapaa kaupungeissa. Kulttuuri on kaupungin keskeinen vetovoimatekijä ja se tarjoaa edellytyksiä monipuoliselle yritystoiminnalle.”

(KULTTUURIESPOO 2030)

Miten kulttuuri kytkeytyy Espoo-tarinaan?

Espoo-tarina on Espoon kaupungin strategia, joka ohjaa kaupungin kehitystä. Espoo-tarinan päämäärät kohdentuvat 1) sivistykseen ja hyvinvointiin, 2) elinvoimaan, kilpailukykyyn ja työllisyyteen, 3) ympäristöön, rakentamiseen ja liikenteeseen sekä 4) talouteen, henkilöstöön ja johtamiseen.

KulttuuriEspoo 2030 on Espoon kaupungin kulttuuristrategia, joka tarkentaa kulttuurin ja taiteen näkökulmaa Espoo-tarinan toteuttamisessa. Siinä todetaan, että kulttuurilla ja taiteella tulisi olla näkyvämpi rooli kaupungin kehityksessä. Myös tutkimustieto osoittaa, että kulttuurilla ja taiteella on vahva yhteys Espoo-tarinan päämääriin.

TUTKITTUA TIETOA¹

- Taide- ja kulttuurikasvatus **vahvistaa lasten ja nuorten kulttuurista pääomaa** ja valmiuksia toimia aktiivisesti yhteiskunnassa sekä edistää oppimista, hyvinvointia ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Osallistavalla taide- ja kulttuuritoiminnalla torjutaan yksinäisyyttä. Yhteistyö kulttuurialan sekä sosiaali- ja terveysalan välillä on toimiva tapa huolehtia erityisesti heikommassa asemassa olevien ihmisten kulttuurisista perusoikeuksista ja vahvistaa heidän hyvinvointiaan.
- **Kulttuuri työllistää.** Kulttuuritoiminnan ennaltaehkäisevien vaikutusten kautta säästetään julkisia kustannuksia. Kulttuurimatkailu edistää paikallista ja alueellista taloutta. Taide- ja kulttuuritoiminta tekee alueista eläviä, elämyksellisiä, kiinnostavia ja helposti lähestyttäviä sekä uudistaa ajattelua ja toimintaa.
- Kulttuuritoiminta **rakentaa paikallista identiteettiä.** Taiteen ja kulttuurin huomioiminen rakentamisessa tuo taiteen lähelle ihmisiä sekä luo esteettisiä, viihtyisiä ja turvallisia elinympäristöjä. Panostukset arkkitehtuuriin ja taiteeseen lisäävät kohteen vetovoimaisuutta.
- Taide- ja kulttuuritoiminta **toimii työhyvinvoinnin ja tuottavuuden lähteenä** työpaikoilla. Taiteella ja kulttuurilla on myönteisiä vaikutuksia organisaatitaitoihin ja yhteistyöhön, johtajuuteen sekä työntekijöiden kehittymiseen. Taide ja kulttuuri edistävät ajattelutapojen uudistumista ja innovaatioita.

Miten Espoo-tarinaa toteutetaan kulttuurin keinoin?

Kulttuuristrategian keskeisiä tavoitteita ovat:

- Kulttuuri edistää saavutettavuutta ja turvallisuutta
- Kulttuuri auttaa osaamisen uusiutumisessa
- Kulttuuri on osa asukaslähtöistä kaupunkikehitystä
- Kulttuuri turvaa yhteiskuntarauhaa ja rakentaa yhteisöllisyyttä
- Kulttuuri rohkaisee yllätyksellisyyteen ja riskinottoon

Näihin tavoitteisiin pääseminen vaatii valintoja. Kuviossa 1 esitetään kuusi kysymystä, joiden kautta voidaan tarkastella kulttuuripoliittisia valintoja ja painotuksia kaupungissa.

Tekemällä valintoja kaupunki luo omaa kulttuuriprofiliaan. Se, mitä asioita toiminnassa painotetaan, vaikuttaa eri tavoin kaupungin kehitykseen ja kulttuurin rooliin tässä kehityksessä. **Erilaiset painotukset eivät sulje pois toisiaan.** Ne on kuitenkin hyvä tiedostaa ja ottaa huomioon.

”Kulttuuri ylittää ja läpäisee yhteiskunnan sektoreiden rajat sekä sosiaalisesti että taloudellisesti.”

(KULTTUURIESPOO 2030)

Kuvio 1. Kulttuuri ja kaupunkikehitys.³

Ketkä Espoo-tarinaa toteuttavat?

”Sektori- ja siiloajattelusta on päästävää eroon kaupungin sisällä sekä suhteessa yksityiseen ja kolmanteen sektoriin. Yhteistyö hyödyttää kaikkia osapuolia. Espoon kulttuuri-toiminnan arvot luovat vahvan perustan verkostoille ja kumppanuuksille.”

(KULTTUURIESPOO 2030)

Kaupungin organisaation sisällä toimivat sivistystoimi, sosiaali- ja terveystoimi, tekninen ja ympäristötoimi sekä konsernihallinto. Jokainen toimiala toteuttaa omalta osaltaan

Espoo-tarinan päämääriä. Kulttuurin näkyvämpi rooli voi edistää päämäärien toteutumista. Siksi on tärkeää, että kaikki toimialat tunnistavat omasta näkökulmastaan, miten kulttuuri voi olla mukana kaupunkikehityksessä. Eri hallinnonalojen ja sektoreiden tulee luoda vakiintuneita malleja ja rakenteita kulttuurisen näkökulman huomioimiseksi toiminnassaan.

Espoo-tarinan päämäärien saavuttaminen vaatii **poikkihallinnollista** yhteistyötä ja koko kaupungin toimijuutta. Kuntaorganisaation lisäksi Espoo-tarinaa ja kulttuuri-strategiaa toteuttavat muut paikallisyhteisön jäsenet.

Poikkihallinnollisuus edistää monin tavoin päämäärien ja tavoitteiden saavuttamista sekä myönteisten vaikutusten syntyä.

TUTKITTUA TIETOA²

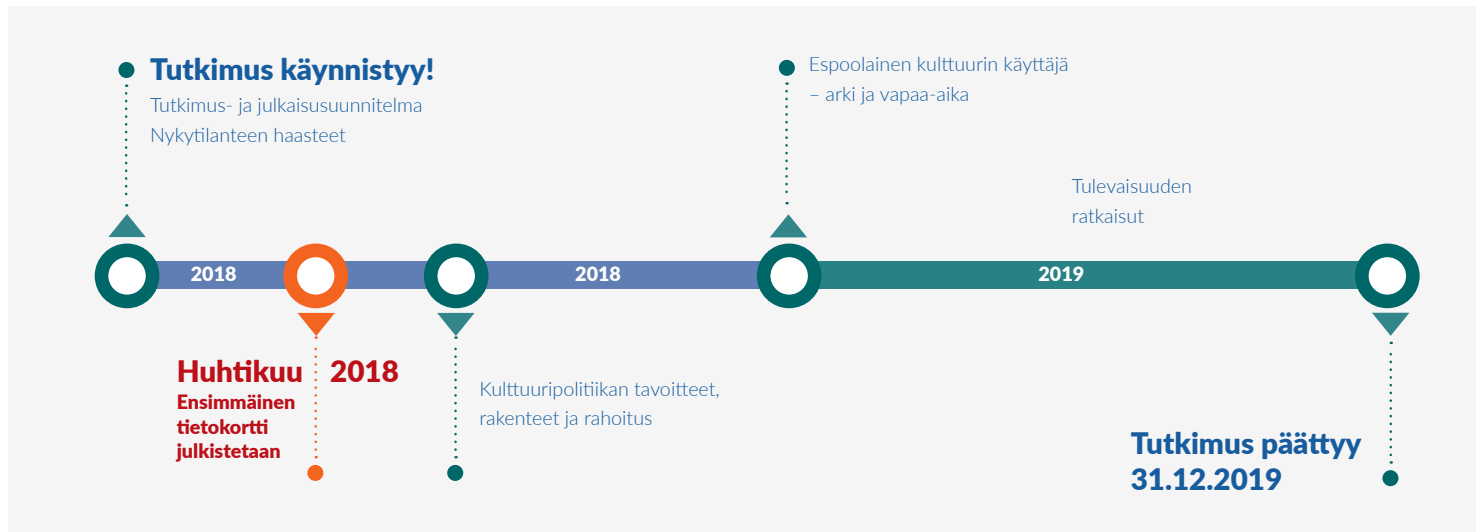
- **Poikkihallinnollisuus ja yhteistoiminta** luovat yhteiskuntaan ja talouteen positiivisia ja yllättäviä vaikutuksia, jollaisia ei saada aikaan yhden toimijan tai sektorin kautta (ns. spillover-vaikutus).
- Yhteiskunnallisia ongelmia ja haasteita ratkaistaan organisaatioiden välisellä ja poikkihallinnollisella yhteistyöllä. Myös **kuntalaiset ja muut keskeiset toimijat on otettava yhteistyöhön mukaan**. Yhteistyöllä kevennetään yksittäisen toimijan taakkaa.
- Poikkihallinnollisia prosesseja ymmärtämällä hyvät vaikutukset saadaan leviämään tehokkaammin. **Yhteistyö ja verkostot edistävät uusien ja luovien ajattelu- ja toimintatapojen omaksumista** sekä leviämistä käytäntöön. Näin hyödynnetään tehokkaasti useiden tahojen erilaiset ajattelutavat, tiedot, taidot, kokemukset ja ideat.
- Ilman poikkihallinnollista **koordinaatiota** eri sektoreilla tehdyt toimenpiteet voivat olla ristiriitaisia ja lopulta johtaa siihen, että tavoitteet eivät toteudu.
- Määräaikaisissa projekteissa **saavutettuja tuloksia on mahdollista levittää ja juurruttaa pysyviksi käytännöiksi** yhteistyön ja poikkihallinnollisten verkostojen avulla.
- Poikkihallinnollinen yhteistyö tuottaa haluttuja tuloksia, kun **vastuut ja resurssit** ovat selvillä ja eri osapuolten vahvuudet otetaan huomioon. Onnistunut yhteistyö edellyttää **paikkoja ja välineitä** erilaisten toimijoiden säännölliseen kanssakäymiseen ja verkostoitumiseen.

EspooCult-tutkimushanke

EspooCult-tutkimushanke on ensimmäinen laaja kulttuuripoliittinen tutkimus Espoon kulttuuripalveluista ja kulttuuriprofilista. Tutkimus toteutetaan vuosina 2018–2019.

Tutkimuksessa

- kartoitetaan kulttuuripalveluiden nykytila Espoossa
- arvioidaan KulttuuriEspoo 2030 -strategian tavoitteiden toteutumista ja mahdollisuuksia
- esitetään johtopäätöksiä ja suosituksia kulttuuri-palvelujen kehittämiseksi tulevaisuudessa.

Lähteet

Strategiat

Espoo-tarina
KulttuuriEspoo 2030

1

ArtsEqual -tutkimushanke 2016–2018. *Toimenpidesuosituksset*.

Hyry, J. 2016. *Kansalaisten käsityksiä taiteesta osana arkiympäristöä ja julkisia tiloja*. TSN & Suomen taiteilijaseura, Helsinki.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2017. *Luova talous ja aineettoman arvon luominen kasvun kärjiksi*. Luovat alat Suomen talouden ja työllisyyden vahvistajina -työryhmän loppuraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:18.

Kainulainen, K. 2004. Kulttuuriteollisuuden ja aluetalouden kehityksen moniulotteinen yhteys. Teoksessa Sotarauta, M. & Kosonen, K. (toim.): *Yksilö, kulttuuri, innovaatioympäristö: Avauksia aluekehityksen näkymättömään dynamiikkaan*. Tampere University Press.

Pulkkinen, M. & Hannus, H. (toim.). 2015. *Prosenttitaitteen käsikirja taiteen tilaajalle*. Prosentti taiteelle -hanke, Helsinki.

Rajahonka, M. 2013. *Vuorovaikutuksessa vaikuttamiseen. Hyvinvointipalveluiden vaikuttavuus - caseja ja keinoja*. Kolmas Lähde -hankkeen selvitys. Aalto-yliopisto, kauppa- ja kauppakorkeakoulu, pienyrityskeskus.

2

Agger, A. & Sørensen, E. 2018. Managing collaborative innovation in public bureaucracies, *Planning Theory* 2018, Vol. 17(1) 53–73.

Crosby, B. C. & Bryson, J. M. 2010. Integrative leadership and the creation and maintenance of cross-sector collaborations, *The Leadership Quarterly*, 21 (2010) 211–230.

EPRS – European Parliamentary Research Service. 2017. *Arts, culture, and cultural awareness in education*. Briefing, November 2017.

Jakonen, O. 2016. *Kulttuuri puntarissa. Kulttuuripolitiikan vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointi Cuporessa*. Cuporen työpapereita 2.

Sokka, S. & Jakonen, O. & Karttunen, S. & Kangas, A. 2017. *Action research and systemic thinking as tools for identifying spillovers and understanding their generation and sustenance*. Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore, Helsinki.

Sandfort, J. & Moulton, S. 2015. *Effective Implementation in Practice: Integrating Public Policy and Management*. Jossey-Bass, San Francisco.

TFCC - Tom Fleming Creative Consultancy. 2015. *Cultural and creative spillovers in Europe: Report on a preliminary evidence review*. Research review commissioned by the European research partnership on cultural and creative spillovers.

3

Matarasso, F. & Landry, C. 1999. *Balancing Act: Twenty-one Strategic Dilemmas in Cultural Policy*. Cultural Policies Research and Development Unit, Policy Note No. 4. Council of Europe Publishing.

Lisätietoja tutkimuksesta:

Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore
www: cupore.fi/fi/tutkimus/tutkimushankkeet/espooCult
Facebook: facebook.com/Cupore/

Espoon kaupunki, kulttuurin tulosityksikkö
www: [espoo.fi/espooCult](http:// espoo.fi/espooCult)
Facebook: facebook.com/KulttuuriEspoo/

Heräsikö ajatuksia tai kysymyksiä?
Kommentoi ja anna palautetta!
#EspooCult

